

Wat betekent ESG?

ESG is een Engelstalig acroniem voor 'Environment' (E), 'Social' (S) en 'Governance' (G). Een ESG beleid omvat dus objectieven en monitoring tools om de impact van onze handelingen op het milieu, op de maatschappij (sociaal) en op goed bestuur positief te maken en bij te sturen waar nodig. Met behulp van een ESG beleid kunnen mensen, milieu en maatschappij meer in evenwicht gebracht worden waardoor de aarde niet uitgeput raakt. Leo Stevens is ervan overtuigd dat een ESG duurzaamheidsbeleid waardevol is en bijdraagt tot het toekomstig succes van zowel ons beleggingsproces als van de algemene werking van onze organisatie.

Hoe wordt het ESG beleid geïmplementeerd in het beleggingsproces?

Beleggingen kunnen aan duurzaamheidsrisico's onderhevig zijn. Duurzaamheidsrisico's zijn gebeurtenissen of situaties op het gebied van milieu (E), maatschappij (S) of goed bestuur (G) die, als ze zich voordoen, een (wezenlijke) negatieve impact kunnen hebben op de waarde van de beleggingen. Duurzaamheidsrisico's vormen bijgevolg een belangrijk financieel risico waarmee rekening gehouden moet worden om de risico-gewogen rendementen van beleggingen op lange termijn te verbeteren.

Er zijn drie soorten duurzaamheidsrisico's:

- Milieurisico (E): het risico dat de waarde van de belegging een negatief effect ondervindt van milieugebeurtenissen of -omstandigheden. Men kan dit meten aan de hand van belangrijke indicatoren zoals uitstoot van broeikasgassen, efficiënt gebruik van energie, productie van afval, impact op biodiversiteit, ...
- Sociaal risico (S): het risico dat de waarde van de beleggingen een negatief effect ondervindt van sociale gebeurtenissen of omstandigheden. Aandachtspunten zijn hier de sociale diversiteit, cohesie en integratie, arbeidsverhoudingen, investeringen in menselijk kapitaal, ...
- Ondeugdelijk bestuur risico (G): het risico dat de waarde van de beleggingen een negatief effect ondervindt van gebeurtenissen of omstandigheden die voortkomen uit geen goede bestuurspraktijken. Men kijkt hier vooral naar de bestuursstructuren, werknemerstevredenheid en -verloop, beloningsstructuur, ...

Het ESG beleid van Leo Stevens tracht duurzaamheidsrisico's te identificeren en te beheersen. Het ESG beleid bestaat uit een 'uitsluitingsbeleid' en een 'integratiebeleid'. Beide delen zijn geïntegreerd in het besluitvormingsproces bij de selectie van alle beleggingen in aandelen, obligaties of beleggingsfondsen.

De Beursvennootschap streeft, naar beste vermogen, om een ESG beleid te definiëren dat ten volle het wetgevend kader reflecteert. Door de complexiteit en het evolutief karakter van de huidige Europese regelgeving en de onvolledigheid van beschikbare productgegevens is dit evenwel een uitdaging, en kan verwacht worden dat het ESG beleid de volgende jaren evolueert en nog zal worden verfijnd, mede ook rekening houdend met toekomstige regelgeving.

Eén van de effecten van de huidige ESG regelgeving is dat de mogelijkheid tot productdiversificatie binnen een beleggingsportefeuille beperkt wordt, waardoor het concentratierisico toeneemt. Ook dat is een factor die de Beursvennootschap mee in rekening neemt, en waar de Beursvennootschap steeds het belang van de cliënt voor ogen houdt.

Uitsluitingsbeleid

Het uitsluitingsbeleid maakt het mogelijk beleggingen te controleren en uit een selectie te filteren om zodanig duurzaamheidsrisico's die zich op korte termijn kunnen realiseren te weren. Wanneer een korte termijn duurzaamheidsrisico gerealiseerd wordt kan dit een aanzienlijke reële negatieve impact hebben op de waarde van de beleggingen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld eventuele boetes die toegekend worden aan ondernemingen bij het niet naleven van milieuwetgeving en de reputatieschade die daarmee gepaard gaat.

Via een proces van negatieve screening sluit Leo Stevens de directe investering in effecten uit die zijn uitgegeven door:

- Alle bedrijven die voorkomen op de **exclusielijst van het Noorse Government Pension Fund Global**: <https://www.nbim.no/en/the-fund/responsible-investment/exclusion-of-companies/>. Dit fonds hanteert een aantal strikte criteria op basis van product en op basis van gedrag om bedrijven uit te sluiten voor investering.

Op **product** vlak worden bedrijven uitgesloten, die actief zijn in:

- Controversiële wapens en kernwapens
- Tabak

- Cannabis
- Mijnbouwbedrijven die meer dan 30% van hun omzet genereren uit steenkool of meer dan 20mio ton steenkool per jaar produceren
- Energiebedrijven die meer dan 30% van hun omzet opwekken op basis van steenkool

Op basis van **gedrag** kunnen bedrijven door deze fondsbeheerder worden uitgesloten als er een onaanvaardbaar risico is waar het bedrijf aan bijdraagt of verantwoordelijk voor is:

- ernstige of systematische schendingen van mensenrechten;
 - ernstige schendingen van individuele rechten in oorlogs- of conflictsituaties;
 - de verkoop van wapens aan staten in gewapende conflicten die de wapens gebruiken op manieren die ernstige en systematische schendingen van de internationale regels voor het voeren van vijandelijkheden vormen;
 - de verkoop van wapens of militair materieel aan staten die onderworpen zijn aan beleggingsbeperkingen op staatsobligaties;
 - ernstige milieuschade;
 - handelingen of nalatigheden die op geaggregeerd bedrijfsniveau leiden tot onaanvaardbare uitstoot van broeikasgassen;
 - grove corruptie of andere ernstige financiële misdrijven;
 - bijzonder ernstige schendingen van fundamentele ethische normen.
- Bedrijven die de fundamentele goede praktijken op het gebied van milieu, sociaal beleid en goed bestuur, zoals beoordeeld aan de hand van de beginselen van het VN Global Compact, ernstig schenden. VN Global Compact stimuleert namelijk bedrijven en organisaties om een duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleid te voeren. Het heeft hiervoor 10 principes opgesteld, die onderverdeeld zijn in vier thema's: mensenrechten, arbeid, milieu en anti-corruptie.
 - Bedrijven die **controversiële wapens** produceren, gebruiken of bezitten. Worden als controversiële wapens beschouwd de wapens die verboden zijn krachtens nationale of internationale wetgeving over bepaalde conventionele wapens, waaronder de Belgische wet Mahoux van 2006 en de Conventie van Genève van 1980, of die algemeen als controversieel worden beschouwd vanwege hun potentieel willekeurig gebruik en buitensporige gevolgen. Dit is met inbegrip van clustermunitie en antipersoonsmijnen, submunitie en/of inerte munitie en bepantsering van verarmd uranium of elk ander industrieel uranium, biologische of chemische wapens.
 - Bepaalde bedrijven die **conventionele wapens of kernwapens** produceren, gebruiken of bezitten. Hier gaat het om alle andere wapens die niet onder bovengenoemde categorie van controversiële wapens vallen. Deze bedrijven worden getoetst aan normen die Leo Stevens belangrijk vindt, waarbij enerzijds het recht op zelfverdediging en de veiligheid van EU burgers tegen toenemende dreigingen van buitenaf belangrijk is en anderzijds de risico's op machtsmisbruik en mensenrechtenschendingen minimaal moet blijven. In dit opzicht maken we hier een onderscheid in toelatingen en uitsluitingen:
 - *Toegelaten* zijn alle beleggingen in bedrijven met hoofdzetel in een NAVO-land die inkomsten halen uit de ontwikkeling, het onderhoud of de productie van conventionele wapens of kernwapens, en waarbij de eindklanten NAVO lidstaten zijn, en die niet voorkomen op de Noorse exclusielijst. Hier geldt geen omzetsdrempel.
 - *Uitgesloten* worden alle bedrijven, gevestigd in niet-NAVO lidstaten, die **meer dan 5%** van hun omzet halen uit de ontwikkeling, onderhoud, productie of verkoop van conventionele wapens.
 - **Tabaksproducenten, bedrijven betrokken bij kansspelen.** De gehanteerde normen baseren zich op maximum % omzet gegenereerd door de bovenvermelde activiteiten (zowel uit productie als verkoop):
 - tabaksproducenten: **max 5%** omzet uit productie of verkoop
 - kansspelen: **max 5%** omzet uit kansspelen, indien voldaan aan wettelijke voorwaarden

Integratiebeleid

Het besluitvormingsproces van Leo Stevens bestaat in de eerste plaats uit een diepgaande financiële analyse van een weerhouden belegging. Elke potentiële belegging wordt beoordeeld op het gebied van solvabiliteit, concurrentieel voordeel en cyclisch karakter. Een mogelijk financieel interessante belegging wordt vervolgens geëvalueerd en gescoord op haar ESG kwaliteiten. Een belegging ontvangt daarbij een ESG-risico score van 0 tot 100, waarbij 0 het meest gunstige resultaat inhoudt

en 100 het meest ongunstige . Bedrijven met een slechte ESG-risico score verhogen bijgevolg het beleggingsrisico en beïnvloeden daardoor de 'risk/return' negatief.

Voor deze ESG analyse doet Leo Stevens beroep op informatie van externe analysebureau Morningstar Sustainalytics. Indien Morningstar Sustainalytics geen coverage biedt voor het betreffende bedrijf, kan er ook gekeken worden naar de scores van andere analysebureaus. De Beursvennootschap is daarbij niet in de mogelijkheid om de door externe analysebureaus en door het uitgevende bedrijf aangereikte data onafhankelijk te verifiëren.

Als basis gebruiken we de beschikbare ESG-risico scores, aangeleverd door Morningstar Sustainalytics. Deze score is een getal tussen 0 en 100, en geeft de mate aan waarop ESG factoren een materiële financiële impact kunnen hebben op de waarde van een bedrijf. Een hoge score weerspiegelt een hoog risico.

In het ESG beleid voor het beheer van LS Value Equity fondscapartimenten worden beleggingen met een ESG-risico score groter dan 35 geweerd.

Dit selectieproces wordt geïllustreerd met volgende 4 concrete voorbeelden:

1. Microsoft – ESGrisico score 14,4:

Microsoft krijgt van Morningstar Sustainalytics een ESG-risico score van 14,4. Het bedrijf heeft gedetailleerde CSR richtlijnen (corporate social responsibility) volgens 4 pijlers: "Expand opportunity", "Earn Trust", Protect fundamental Rights" en "Advance sustainability.

Milieu	Microsoft heeft sterke klimaatdoelstellingen met focus op 100% zero-carbon energie tegen 2030 en een uitgebreid programma rond emissiereductie. Het rapporteert transparant over Scope 1, 2 en 3 emissies en scoort hoog op gebruik van hernieuwbare energie en duurzame datacenterpraktijken.
Sociaal	De genderdiversiteit bedroeg volgens MSCI 41,6% in 2023 op bestuursniveau (tegenover het sectorgemiddelde van de MSCI ACWI van 34% in datzelfde jaar). Op sociaal vlak blinkt Microsoft uit met diversiteits- en inclusieprogramma's (zoals neurodiversity hiring), uitgebreide opleidings- en welzijnsvoorzieningen en transparante rapportage. Het aandeel vrouwen in leiderschapsrollen is gestegen naar 29% in 2024 en de onderneming investeert sterk in talentontwikkeling en gelijkheidsinitiatieven.
Deugdelijk bestuur	Microsoft volgt het principe van "één aandeel, één stem", waardoor het zich onderscheidt van veel sectorgenoten, waar oprichters onevenredig veel stemrecht hebben in verhouding tot hun economisch belang. Bestuurlijk toont Microsoft sterk toezicht en ethisch beleid, met een board-committee dat ESG-thema's bewaakt, een robuust compliance- en anti-corruptieprogramma, en hoge transparantie in ESG-rapportage. De governance-structuur wordt internationaal als boven gemiddeld sterk beoordeeld.

2. ASML – ESG-risico Score 8,9:

ASML heeft een Morningstar Sustainalytics ESG-risico score van 8,9 .

Milieu	ASML scoort sterk op klimaat- en emissiebeheer, met een 88,7/100 managementscore voor het interne koolstofbeleid. Het bedrijf heeft programma's voor emissiereductie, hernieuwbare energie en ISO 14001-gecertificeerde milieusystemen. Een aandachtspunt is watergebruik: de blootstelling is relatief laag, maar de aanpak wordt als gemiddeld beoordeeld, omdat er geen formele verbintenis is rond verantwoord omgaan met water.
Sociaal	Het personeelsverloop bij de onderneming bedraagt 5,45%. Het bedrijf biedt vele opleidingsmogelijkheden en werknemersvoordelen. ASML blinkt uit in human capital management: het bedrijf staat #1 in de sector met een sterke score (85,6/100), dankzij beleid rond diversiteit, gelijke beloning, training en talentontwikkeling. Ook op arbeidsveiligheid scoort ASML hoog, met robuuste managementsystemen en lage incidentrisico's. Transparantie rond werknemersrechten, gender pay equality en collectieve arbeidsovereenkomsten versterken dit profiel.
Deugdelijk bestuur	ASML heeft een volledig onafhankelijke raad van bestuur en geen controlerende aandeelhouder. Het bedrijf volgt het 'one share one vote' beleid, dat helpt de economische belangen van de aandeelhouders en hun stemrecht op één lijn te brengen. ASML behoort tot de beste in zijn sector wereldwijd met een 97/100 governance-score. Het bedrijf heeft een één aandeel, één stem-beleid (voting proportionality = 100/100), een onafhankelijk en divers bestuur en sterke audit- en remuneratiecomités. Daarnaast beschikt ASML over een solide whistleblowerprogramma en beleid tegen corruptie, en de ESG-rapportage is afgestemd op internationale standaarden.

3. EXXONMobil – ESG-risico Score 37,3 - Geweerd:

ExxonMobil krijgt van Morningstar Sustainalytics een hoge ESG-risico score van 37,3. Dit aandeel wordt geweerd op basis van het integratiebeleid.

4. Las Vegas Sands Corp – Uitgesloten:

Het beleggingsproces van Leo Stevens sluit beleggingen in tabak, controversiële wapens en kansspelen uit. Aan Las Vegas Sands Corp krijgt geen interne score. Het wordt a priori uitgesloten op basis van het exclusiebeleid.

Het kan niet uitgesloten worden dat er tijdelijk zeer beperkt belegd wordt in activa die niet voldoen aan hoger vermelde criteria. Redenen waarom dit gebeurt, kunnen zijn:

- ontwikkelingen waardoor een bedrijf na aankoop niet meer als maatschappelijk verantwoord kan worden beschouwd op basis van het hoger vermeld ESG beleid of corporate events, zoals bv. een fusie van een bedrijf met een ander bedrijf, waarbij het gefuseerde bedrijf niet langer aan het ESG beleid voldoet .
- foutieve data waardoor er (ongewild en per vergissing) belegd wordt in activa die geen maatschappelijk verantwoord karakter hebben.

- een voorziene update van het duurzame universum waarbij activa niet langer als duurzaam volgens het ESG beleid worden bestempeld maar waarbij er in het belang van het fonds omwille van transactiekosten of koersfluctuaties ervoor gekozen wordt om deze niet onmiddellijk te verkopen.

In deze gevallen zullen de betrokken activa zo snel mogelijk vervangen worden door maatschappelijk verantwoorde activa in lijn met het ESG beleid, hierbij steeds rekening houdend met het uitsluitend belang van de belegger.

Leo Stevens heeft binnen haar beleggingsproces tot doel gesteld om minimum 90% van haar activa te beleggen in bedrijven die ecologische en/of sociale kenmerken promoten. Beleggingen die de negatieve screening doorstaan en die beantwoorden aan de criteria van het integratiebeleid, worden beschouwd als activa die ecologische en/of sociale kenmerken promoten.

Informatie met betrekking tot ecologisch duurzame beleggingen in de zin van de EU Taxonomie Verordening

De Beursvennootschap kan rekening houden met de criteria van de EU Taxonomie Verordening. Echter, in de huidige stand van de EU Taxonomie Verordening zal de Beursvennootschap voorlopig eerder rekening houden met de criteria hieronder en hieronder, dit onder voorbehoud van de vervollediging van de EU Taxonomie Verordening.

Beleggingen in duurzame beleggingen in de zin van de SFDR

De compartimenten kunnen ook duurzame ontwikkeling ondersteunen aan de hand van 'duurzame beleggingen' overeenkomstig artikel 2(17) SFDR van Verordening (EU) 2019/2088. De SFDR definieert een duurzame investering als een objectief meetbare investering in een economische activiteit die bijdraagt aan een milieu- of sociale doelstelling, op voorwaarde dat de investering geen significante schade toebrengt aan een milieu- of sociale doelstelling en dat de ondernemingen waarin wordt belegd goede bestuurspraktijken volgen. Het zijn beleggingen in bedrijven die de negatieve screening van het uitsluitingsbeleid doorstaan, waardoor ze geen ernstige afbreuk doen aan de duurzame beleggingsdoelstelling ("do not significantly harm"). Bedrijven worden geacht bij te dragen aan duurzame ontwikkeling als ten minste 20% van de omzet gekoppeld is aan de duurzame- ontwikkelingsdoelstellingen van de VN. De activiteiten van bedrijven worden beoordeeld op meerdere duurzame thema's die kunnen worden gekoppeld aan de duurzame- ontwikkelingsdoelstellingen van de VN. Daarenboven worden bedrijven buiten de financiële sector geacht bij te dragen tot duurzame ontwikkeling als ten minste 20% van de omzet afgestemd is op het EU-Taxonomiekader op basis van gegevens van Trucost. Voor bedrijven in de financiële sector geldt een andere methodologie. Voor kredietinstellingen is de afstemming met betrekking tot het EU-Taxonomiekader gebaseerd op de Green Asset Ratio, terwijl voor andere financiële ondernemingen de afstemming met betrekking tot het EU-Taxonomiekader gebaseerd is op de afstemming van hun beleggingsportefeuilles. De beoordeling hiervan gebeurt aan de hand van data aangeleverd door Morningstar Sustainalytics, MSCI en S&P Trucost. Wat betreft de goede bestuurspraktijken wordt er rekening gehouden met indicatoren voor ongunstige effecten op sociale duurzaamheidsfactoren (mbt schendingen OESO en VN richtlijnen, controles op schendingen OESO en VN richtlijnen, genderdiversiteit en gender loonkloof).

Leo Stevens heeft binnen haar beleggingsproces tot doel gesteld om bij investeringen in fondsen en trackers, voor minimum 90% te beleggen in fondsen en trackers die volgens de SFDR regelgeving ingedeeld worden als artikel 8 of artikel 9.

Rekening houden bij beleggingen met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren

Via het uitsluitingsbeleid, met name de normatieve screening, en de ESG risicobeoordeling worden alle indicatoren voor de belangrijkste ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren zoals opgenomen in tabel 1 van bijlage 1 van de Gedelegeerde Verordening 2022/1288 alsook de relevante indicatoren voor een aantal van de belangrijkste ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op duurzaamheidscriteria in tabellen 2 en 3 van bijlage 1 van de Gedelegeerde Verordening 2022/1288, globaal in ogenschouw genomen voor effecten uitgegeven door bedrijven. Hierdoor wordt geen rekening gehouden met specifieke, individuele belangrijkste ongunstige effecten.

Copyright ©2025 Sustainalytics, een onderneming van Morningstar. Alle rechten voorbehouden. De hierin opgenomen informatie, gegevens, analyses en meningen: (1) zijn eigendom van Sustainalytics en/of haar content providers; (2) mogen niet worden gekopieerd of verspreid, tenzij met uitdrukkelijke toestemming; (3) vormen geen beleggingsadvies of goedkeuring van een product, project, beleggingsstrategie of overweging van bepaalde milieu-, sociale of bestuurskwesties als onderdeel van een beleggingsstrategie; (4) worden uitsluitend voor informatieve doeleinden verstrekt; en (5) zijn niet gegarandeerd volledig, accuraat of tijdig. De ESG-gerelateerde informatie, methodologieën, hulpmiddelen, beoordelingen, gegevens en meningen die

hierin zijn opgenomen of weergegeven, zijn niet gericht op of bedoeld voor gebruik of verspreiding onder in India gevestigde cliënten of gebruikers en de verspreiding ervan onder in India gevestigde personen of entiteiten is niet toegestaan. Morningstar Inc., Sustainalytics, noch hun content providers aanvaarden enige aansprakelijkheid voor het gebruik van de informatie, voor handelingen van derden met betrekking tot de informatie, noch zijn zij verantwoordelijk voor handelsbeslissingen, schade of andere verliezen in verband met de informatie of het gebruik ervan. Het gebruik van de gegevens is onderworpen aan de voorwaarden die beschikbaar zijn op <https://www.sustainalytics.com/legal-disclaimers>.

S&P Trucost Limited © Trucost [2025]

Dit rapport bevat informatie (de "Informatie") die afkomstig is van MSCI Inc., haar dochterondernemingen of informatieleveranciers (de "MSCI-partijen") en kan zijn gebruikt om scores, ratings of andere indicatoren te berekenen. De informatie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik en mag niet worden gereproduceerd/verspreid in welke vorm dan ook, of worden gebruikt als basis voor of onderdeel van financiële instrumenten of producten of indices. De MSCI-partijen garanderen of waarborgen niet de originaliteit, nauwkeurigheid en/of volledigheid van de gegevens of informatie in deze publicatie en wijzen uitdrukkelijk alle expliciete of impliciete garanties van de hand, met inbegrip van verhandelbaarheid en geschiktheid voor een bepaald doel. De Informatie is niet bedoeld als beleggingsadvies of aanbeveling om een beleggingsbeslissing te nemen (of zich daarvan te onthouden) en mag niet als zodanig worden beschouwd, noch als een indicatie of garantie van enige toekomstige prestatie, analyse, voorspelling of voorspelling. Geen van de MSCI-partijen is aansprakelijk voor fouten of weglatingen in verband met gegevens of informatie hierin, of enige aansprakelijkheid voor directe, indirecte, speciale, strafrechtelijke, gevolg- of enige andere schade (inclusief gederfde winst), zelfs als zij in kennis zijn gesteld van de mogelijkheid van dergelijke schade.